

UCHWAŁA NR.../...../2023
RADY MIEJSKIEJ W DALESZYCACH
z dnia..... 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce
na lata 2024 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) w związku z art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i ust. 2, 2a, 2b ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.), art. 2. pkt 1, 3, 4, 5, 10 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1608) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce na lata 2024-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Daleszyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Uzasadnienie do Uchwały Nr...../..../2023 Rady Miejskiej w Daleszycach
z dnia2023 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Daleszyce na lata 2024 – 2027**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce na lata 2024-2027 jest uchwalony na podstawie art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023r., poz. 2151) oraz art.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. 2023 r., poz.1939 ze zm.). Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii oraz innych nałogów. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Daleszyce z lat poprzednich. Określa on lokalne strategie w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz nałogów. Program jest adresowany do wszystkich mieszkańców Gminy Daleszyce, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i psychotropowych, osób z uzależnieniami behawioralnymi, do osób z grup ryzyka, a także do dzieci i młodzieży. Realizacja zadań wynikających z Programu finansowana jest ze środków uzyskanych z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027, został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Daleszyce.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce jest zasadne.

Miasto i Gmina Daleszyce

Załącznik do Uchwały Nr...../...../2023

Rady Miejskiej w Daleszycach

z dnia2023 r.

Gminny

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce na lata 2024- 2027

Daleszyce, grudzień 2023 r.

**Opracowanie: Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych w Daleszycach**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce na lata: 2024-2027

I. ZADANIA GMINY W OBSZARZE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM

Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce na lata 2024-2027 to dokument, który wyznacza kierunki i cele działań na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców Gminy Daleszyce.

Podstawą do opracowania Programu stał się dokument pod nazwą: „Diagnoza Problemów Społecznych w Gminie Daleszyce”, która została przeprowadzona w 2019 roku oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Daleszyce na lata 2021 – 2027.

1. Zadania Gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W myśl ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania te obejmują w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

2. Zadania gminy w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

Zadania w tym obszarze należą do zadań własnych gminy i obejmują następujące zagadnienia:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

3. Zadania gminy w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz **uzależnieniom behawioralnym**, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywamy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie. Wspólną cechą wszystkich uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi. Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są zakupoholizm, fonoholizm, pracoholizm oraz patologiczny hazard. Najskuteczniejszą metodą terapii tych zaburzeń jest długotrwała terapia poznawczo-behawioralna. Uzależnienie od wykonywania danej czynności pojawia się w momencie, gdy towarzyszy jej wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i jak najdłuższego kontynuowania. Cechą charakterystyczną uzależnienia (każdego rodzaju) jest narastanie trudności w kontrolowaniu zachowań z nim związanych oraz zwiększenie tolerancji (czyli wewnętrznej potrzeby coraz większej częstotliwości podejmowania czynności uzależniającej). W momencie, gdy czynność zostanie przerwana lub możliwość jej wykonywania

zostanie ograniczona, pojawiają się niepożądane objawy abstynencyjne, inaczej odstawienie. Do takich objawów należą zaburzenia fizjologiczne ze strony organizmu, np. nadmierna potliwość, drżenie rąk, bóle głowy czy bezsenność. Dołączyć się mogą także problemy natury psychologicznej, takie jak zachowania agresywne, rozdrażnienie, nasilony lęk, wstyd czy poczucie winy. Przede wszystkim stosowana jest terapia poznawczo-behawioralna oraz dialog motywujący. Szczególnie często uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci oraz młodzieży. Jednym z częstszych takich zaburzeń jest nałogowe korzystanie z zaawansowanych technicznie urządzeń do wymiany danych, takich jak komputery i smartfony. Celem psychoterapii jest analiza zachowań lub sytuacji, które sprzyjają podejmowaniu danego zachowania, następnie zmiana szkodliwych nawyków oraz nauka nowych, skutecznych metod radzenia sobie z problemami i emocjami. Najczęściej łączy się terapię indywidualną, grupową oraz rodzinną. W Polsce istnieje wiele grup samopomocowych (Anonimowi Jedzenioholicy, Anonimowi Hazardziści, Anonimowi Seksoholicy). Ich działanie oparte jest na zasadzie 12 kroków – zbiorze zaleceń dla osoby uzależnionej, które mają jej pomóc uwolnić się z nałogu. Często stosowaną metodą jest także farmakoterapia – jej celem jest stabilizacja nastroju lub redukcja depresji, która może towarzyszyć uzależnieniom. Terapia uzależnień behawioralnych zależy od diagnozy psychologicznej. Leczenie uzależnień polega na oddziaływaniach psychoterapeutycznych prowadzonych przez psychoterapeutę, które są modyfikowane zależnie od rodzaju i fazy uzależnienia.

II. POTRZEBY ORAZ SYSTEM WSPARCIA W GMINIE DALESZYCE W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Diagnoza używania alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną.

W grudniu 2019 r. na terenie gminy Daleszyce zrealizowano diagnozę problemów społecznych, której głównym celem było zidentyfikowanie skali zagrożeń związanych z używkami wśród uczniów szkół podstawowych. Uzyskane wyniki pozwalają wskazać obszary do rozwoju, które możliwie najdokładniej odpowiadają potrzebom miejscowej społeczności w zakresie szeroko pojętej jakości życia w której zawiera się m. in. budowanie profilaktyki zagrożeń społecznych w zakresie substancji psychoaktywnych. Aby zdiagnozować zagrożenia społeczne we wszystkich szkołach na terenie gminy Daleszyce przeprowadzono badania ankietowe, które objęły 2 grupy uczniów: młodszych – z klas 4-6 oraz starszych – z klas 7-8. Celem przeprowadzonych badań była eksploracja (zapoznanie się z podjętą tematyką) i opis (zidentyfikowanie rzeczywistości – „stanu jak jest”) wybranych problemów społecznych z zakresu używek. Obszary badawcze dotyczyły m. in. kwestii takich jak: alkohol, tytoń, narkotyki czy dopalacze. W badaniach wzięli udział: uczniowie szkół podstawowych z terenu gminy – klasy 4-6 – 348 osób i klasy 7-8– 200 osób. Dobór próby był celowy.

Wyniki badań wskazują obszary w których konieczne jest podjęcie interwencji w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce na lata 2024-2027. Obszary te obejmują zarówno uzależnienie od alkoholu jak i innych substancji psychotropowych. Dodatkowo uzależnienia od komputera, nikotyny.

2. Lokalne uwarunkowania a nadmierne spożywanie alkoholu.

W Gminie Daleszyce zlokalizowanych jest 49 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Na jeden punkt przypada ok. 270 mieszkańców. Średnia w Polsce wynosi ok. 300 mieszkańców. Światowa Organizacja Zdrowia jako bezpieczny wskaźnik określa liczbę 1000 - 1500 mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej. Należy zauważyć, iż nadużywanie alkoholu generuje inne problemy z powodu których rodziny korzystają ze wsparcia pomocy społecznej tj. np. ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych czy niepełnosprawność. Dodatkowo obserwowany jest nagły wzrost osób prowadzących pojazdy mechaniczne pod wpływem alkoholu. Uzależnienie to stanowi efekt długotrwałego spożywania alkoholu i jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. W świetle obecnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę wieloczynnikową bio–psycho–społeczną. Nie istnieje możliwość jej całkowitego wyleczenia, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i związanych z nią szkód zdrowotnych. Uzależnieniu osoby często towarzyszy zjawisko współuzależnienia występujące u jej bliskich. Jest to negatywne zjawisko przystosowania się, przekładające się na utrudnienia funkcjonowania i obniżenie umiejętności realnej oceny sytuacji oraz możliwości rozwiązywania problemów zarówno własnych jak i rodziny.

3. Ogólna charakterystyka zjawiska narkomanii.

Narkomania to zjawisko stałego lub okresowego używania w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Uzależnienie powstaje zazwyczaj po niezbyt długim, czasie zażywania środków narkotycznych i przejawia się jako niezwykle silne pragnienie zażycia substancji. Symptodem świadczącym o zażywaniu narkotyków może być zmiana sposobu bycia, środowiska, stylu ubierania się. Osoby uzależnione często oddalają się od przyjaciół i rodziny, mają problemy w kontaktach z otoczeniem, stają się drażliwe, nerwowe, zaniedbują codzienne obowiązki (szkolne, zawodowe, domowe). Takie zachowania powinny stać się „lampką ostrzegawczą” dla osób podejrzewających, że ich bliscy mogą być uzależnieni od narkotyków. Podstawowym objawem uzależnienia jest niekontrolowany przymus sięgania po substancje odurzające (psychoaktywne).

Uzależniony traci kontrolę nad przyjmowanymi narkotykami, mimo starań nie jest w stanie utrzymać abstynencji.

Do objawów narkomanii zalicza się także:

- wzrost tolerancji na substancje odurzające (osoba uzależniona cały czas musi zwiększać dawki narkotyków, aby uzyskać efekt podobny do tego, który występował w przypadku pierwszych kontaktów z substancją psychoaktywną)
- sięganie po narkotyki mimo zauważenia nieprzyjemnych konsekwencji zdrowotnych, psychicznych i społecznych, do których one prowadzą
- skoncentrowanie się na zdobywaniu narkotyków (chory całą swoją energię poświęca na zdobywanie środków potrzebnych na zakup substancji odurzających)
- pojawienie się zespołu abstynencyjnego (drżenie rąk i mięśni, nadmierna potliwość, drażliwość, omamy, depresja, pogorszenie koncentracji, lęki)

Już pierwsze objawy powinny wzbudzić niepokój i zmotywować do leczenia, ponieważ narkomania postępuje stopniowo, a powodzenie leczenia jest uzależnione od szybkości podjęcia terapii. Narkomania jest poważnym zaburzeniem psychicznym i wymaga jak najszybszego podjęcia leczenia. Wczesne wdrożenie terapii zwiększa szansę jej skuteczności. Aby jednak proces leczenia mógł zostać w ogóle zainicjowany, osoba uzależniona musi uświadomić sobie, że tkwi w szponach nałogu i wykazać chęć podjęcia leczenia. Terapia narkomanii może mieć formę długoterminową lub krótkoterminową i odbywać się w warunkach szpitalnych lub ambulatoryjnych. Narkomania jest zaburzeniem wymagającym fachowego leczenia – medycznego i psychologicznego. Pozytywne efekty i poprawę stanu zdrowia pacjent uzyskuje po przejściu przez cały proces leczenia (nie można go przerwać, gdyż grozi to szybkim powrotem do nałogu).

III. CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Cel główny

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Daleszyce na lata 2024-2027 jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz ograniczenie zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

2. Cele szczegółowe :

1. Rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Daleszyce oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.

2. Kreowanie lokalnej polityki rozwiązywania problemów alkoholowych, służącej zmniejszaniu aktualnych i zapobieganiu nowym problemom związanym z uzależnieniami, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
3. Propagowanie zdrowego stylu życia przez: wprowadzanie do szkół rekomendowanych programów profilaktycznych, przeprowadzanie akcji informacyjnych oraz kontrola rynku napojów alkoholowych, w kontekście przestrzegania zasad i warunków korzystania oraz podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego bez alkoholu i narkotyków przez dzieci i młodzież z elementami programowymi o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym.
6. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki.
7. Działania na rzecz zwiększania świadomości na temat uzależnień behawioralnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

IV. SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH W GMINIE DALESZYCE

1. Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Daleszycach ze względu na powierzone jej przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania, odgrywa zasadniczą rolę w lokalnej polityce wobec alkoholu. Gminna komisja powoływana jest przez Burmistrza Miasta i Gminy Daleszyce. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadania Komisji:

1. Opracowywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego.
3. Wzywanie na rozmowę osób, co do których wpłynęły zgłoszenia o leczenie odwykowe.
4. Wzywanie na rozmowę członków rodziny osoby uzależnionej.
5. Kierowanie osób z problemem alkoholowym do poradni uzależnień lub do ośrodków odwykowych.
6. Kierowanie osób zgłoszonych do komisji na badanie psychiatryczno-psychologiczne przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym i występowanie do Sądu Rodzinnego o wydanie nakazu leczenia.
7. Podejmowanie i koordynowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień.
8. Współpraca z poradniami leczenia uzależnień w Kielcach i oddziałami odwykowymi przy Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy.

9. Współpraca ze: szkołami, świetlicami środowiskowymi, parafiami rzymskokatolickimi, służbą zdrowia itp.
10. Współpraca z kuratorami sądowymi, społecznymi.
11. Informowanie o możliwościach korzystania z usług terapeutycznych, leczniczych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.
12. Kontrolowanie placówek handlu detalicznego i gastronomicznego z napojami alkoholowymi.
13. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
14. Finansowanie szkoleń i konferencji dla członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
15. Za udział w posiedzeniu członkowie Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 600,00 zł brutto. Lista obecności stanowi podstawę do wypłaty diety dla członków komisji.

2. Dodatkowe podmioty działające na rzecz osób uzależnionych od alkoholu.

Osoby uzależnione i członkowie ich rodzin z terenu gminy korzystają z ambulatoryjnego zaplecza terapeutycznego zlokalizowanego w Mieście Kielce oraz zaplecza stacjonarnego w Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy. Ponadto w Daleszycach funkcjonuje **Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny** udzielający pomocy osobom uzależnionym. Punkt ten pełni ważną rolę w lokalnym systemie pomocy. Praca psychoterapeutyczna z rodzinami osób uzależnionych prowadzona jest przez psychoterapeutkę - specjalistę do spraw terapii uzależnień. Dodatkowo prowadzona jest **terapia indywidualna i grupowa** dla osób współuzależnionych-członków rodzin, które na co dzień mieszkają z osobą uzależnioną. W roku 2024 w gminie Daleszyce rozpocznie **działalność Stowarzyszenie abstynenckie „Raj”**, które zrzesza byłych alkoholików. Celem zaproszenia do współpracy jest prowadzenie przez to Stowarzyszenie całodobowej opieki nad osobami uzależnionymi w postaci wsparcia i kontaktu w sytuacji problemowej oraz zbudowanie grupy wsparcia dla rodzin osób uzależnionych. To zadanie podejmowane było niejednokrotnie przez psychoterapeutkę udzielającą wsparcia jednak ze względu na duże zainteresowanie tego typu pomocą podjęto rozmowy z powyższym Stowarzyszeniem aby temat rozwinąć i spełnić oczekiwania i potrzeby wszystkich tego oczekujących. W gminie działa również **Ośrodek Mediacji Rodzinnych**, w którym przeszkoleni w ramach projektu mediatorzy rodzinni prowadzą mediacje pozasądowe - niezwykle pomocne w konfliktach i sporach rodzinnych będących często przyczyną uzależnień. Coraz większa liczba mieszkańców gminy korzysta z powyższych usług – świadomie diagnozując swoje problemy oraz podejmując działania na rzecz niwelowania problemu. Gmina Daleszyce ściśle współpracuje ze **Świętokrzyskim Centrum Edukacji i Profilaktyki**, **Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy** oraz innymi podmiotami leczniczymi. Na terenie gminy swoją działalność profilaktyczno -wspierającą prowadzi **Świetlica „Promyczek”**, która przez cały rok-również, a może szczególnie w wakacje i ferie zimowe przygotowuje dla dzieci i młodzieży szeroki

program zajęć na terenie bazy świetlicy oraz w w formie wyjazdowej. Wykorzystywany jest w tym celu bus o charakterze świetlicy i klubu rodzinnego pod nazwą m-gopsik.

V. DZIAŁANIA PLANOWANE DO REALIZACJI NA LATA 2024-2027

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- ❖ Wspieranie działalności Świetlicy Integracyjno-Wspierającej „Promyczek” realizującej program opiekuńczo- wychowawczy z elementami socjoterapii dla dzieci i młodzieży.
- ❖ Współdział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych związanych z problematyką uzależnień.
- ❖ Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy.
- ❖ Finansowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu: przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom behawioralnym- szczególnie dotyczących dzieci i młodzieży.
- ❖ Finansowanie przedsięwzięć profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu uzależnienia od narkotyków.
- ❖ Współpraca z pedagogami szkolnymi oraz dyrektorami szkół w zakresie zapewnienia opieki i pomocy edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy uzależnień. W tym celu powołanie FORUM PEDAGOGÓW

2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzin:

- ❖ Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową. Udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom konsultacji oraz porad.
- ❖ Pokrywanie kosztów badań przeprowadzanych przez specjalistów w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz ewentualnego wskazania zakładu leczniczego osób kierowanych.
- ❖ Współpraca z placówkami ochrony zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu.
- ❖ Budowanie lokalnej koalicji osób, służb, instytucji w sprawie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy oraz przez kontynuowanie współpracy Policji, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejsko - Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkół i innych podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom na terenie gminy.

- ❖ Realizacja poradnictwa specjalistycznego na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym oraz narkomanii (poradnictwo psychologiczne i prawne).
- ❖ Prowadzenie Ośrodka Mediacji Rodzinnych.
- ❖ Prowadzenie grup wsparcia oraz grup samopomocowych dla osób po odbytych leczeniu oraz członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii przez psychoterapeutę - specjalistę terapii uzależnień.

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- ❖ Udział w realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Daleszyce na lata 2022-2025
- ❖ Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym d/s Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
- ❖ Utworzenie stanowisk pedagogów ulicznych, których miejscem pracy będzie teren gminy Daleszyce.
- ❖ Współpraca ze Stowarzyszeniem Monar/Markot prowadzącym na terenie gminy schronisko dla osób bezdomnych wraz z terapią uzależnień.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień i przeciwdziałaniu patologiom społecznym.

Realizując poszczególne zadania określone w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, Samorząd Gminy współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Przy procedurze zlecania zadań organizacjom pozarządowym zastosowanie ma ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Organizacje pozarządowe, których statutowym celem są działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych stanowią ważne ogniwo promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień na poziomie lokalnym.

Zadania do realizacji na lata 2024-2027

- ❖ Otwarty konkurs ofert na wspieranie zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowanych przez organizacje pozarządowe zaangażowane w działalność na rzecz społeczności lokalnej.
- ❖ Otwarte konkursy ofert na realizację zadań zleczanych organizacjom pozarządowym są organizowane przez Urząd Miasta i Gminy Daleszyce.

5. Ograniczenie dostępności do alkoholu.

Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Zadania do realizacji na lata 2024-2027

- ❖ Współpraca MGKRPA z przedsiębiorcami prowadzącymi punkty sprzedaży alkoholu na terenie gminy.
- ❖ Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży/w miejscu sprzedaży (gastronomia) na terenie gminy Daleszyce.
- ❖ Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania przepisów i zasad ich sprzedaży.

VI. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMU :

- ❖ Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny w Daleszycach,
- ❖ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Daleszycach,
- ❖ Szkoły na terenie Gminy Daleszyce,
- ❖ Komisariat Policji w Daleszycach,
- ❖ Straż Miejska w Daleszycach,
- ❖ Urząd Miasta i Gminy Daleszyce
- ❖ Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- ❖ Sąd Rejonowy w Kielcach III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- ❖ Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- ❖ Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Daleszycach,
- ❖ Świetlica Integracyjno-Wspierająca „Promyczek” w Daleszycach,
- ❖ Organizacje pozarządowe,

VII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 przyjętego przez Radę Miejską Daleszyce zostanie dokonana w oparciu o:

- 1/ potrzeby i oczekiwania zgłaszane w formie wniosków przez placówki oświatowe z terenu Gminy Daleszyce z zakresu profilaktyki uzależnień (narkomanii, przemocy, agresji) wśród dzieci i młodzieży,

2/ potrzeby i oczekiwania zgłaszane w formie wniosków ze środowiska lokalnego dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych i innych środków uzależniających.

Nakład środków na realizację Programu na dany rok budżetowy będzie planowany w budżecie MGOPS w oparciu o środki przekazywane na ten cel z budżetu gminy.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w obszarze finansowym i merytorycznym będzie przedstawiane Radzie Miejskiej w Daleszycach za poprzedni rok kalendarzowy.

Zadania wynikające z niniejszego programu będą realizowane w okresie od stycznia 2024 roku do końca grudnia 2027r.